

Представяне на книгата на Igor Zagar и Matejka Grcic „How to do thinks with tens and aspects. Performativity before Austin“

Иванка Мавродиева

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Имейл: mavrodieva@phls.uni-sofia.bg

Ще започна от позицията на базовото ми филологическо образование и ще продължа като изследовател в областта на реториката и комуникациите.

Заглавието на книгата е „How to do thinks with tens and aspects“ с подзаглавие „Performativity before Austin“. Привидно това е миниатюрен диалог: въпрос и отговор в лаконичен стил чрез елептично изречение. Всъщност това е формулиране на изследователски въпрос, който предполага многопластово изследване. Каквото задълбочено изследване на различни нива е направено в текста.

Предимствата на книгата са на няколко равнища.

Предимство на информативно равнище. Това е значима от научна гледна точка, макар с известна условност по отношение на жанра, колективна монография, а изданието е през 2011 година на Cambridge Scholars Publishing.

Предимство на академично равнище. Текстът с обем от 180 страници е създаден в съавторство от преподавател и студент. Това не е често срещано явление в академичните среди, но е показателно относно начините да се постигне резултати на базата на сътрудничество при създаване на научна публикация от такъв ранг. Matejka Grcic продължава своята академична кариера след дипломиране в университетите в Любляна и Триест, тя има преподавателски опит в Университета в Нова Горица (Nova Gorica), тя е Scientific Director of the Slovene Educational Consortium in Gorizia в Италия и работи там от 2008. Igor Zagar е директор Educational Research Institute в Любляна, Словения, той е професор по реторика и аргументация, преподавател и гост професор в университети в Европа и Азия, автор на книги и статии в областта на преподаването на реторика, в това число и в училищата.

Предимство на научно равнище. Предговорът на книгата е от Jef Vershueren, University of Antwerp, UA, Department of Linguistics, той е утвърден изследовател и преподавател. Когато учен от такъв ранг представя книга в предговор, това е показателно на качеството на текста.

Предимство на структурно равнище. Книгата е разделена на пет части/глави, коректно с оглед високите стандарти са изведени термините в индекс в края на текста. В началото на книгата е портретът на Stanislav Skrabec (1844-1918); изписано е пояснението, че той е словенски лингвист, който формулира проблема за перформативността, като се насочва към изучаване на вербалните аспекти още в края на 19. век. С референция към Austin и автора на предговора Jef Vershueren, в книгата действително става въпрос за „преоткриване“ на перформативността през 20. век, с акценти върху прагматиката и ролята на глагола. Това не е въвеждане отново на дадено понятие или констатиране на промени в съдържанието и обема му, нито е описание на промени на конкретен термин в даден език. Тук става въпрос за разгръщане на проучванията извън рамките на познатите лингвистични категории и се достига до нива, които се съотнасят към когнитивното, както и към специфичния езиков, културен и социолингвистичен контекст. Ето защо са налице основания да се каже, че това е изследване на няколко равнища, в това число и реторично, без то да е зададено имплицитно. Другият фокус е върху прото-теорията на перформативността в словенския

език, като са проучени трудове на учени, сред които Luka Pintar, Stanislav Skravec – с. 65-167. Следващият фокус е върху научните постижения при изследване на т. нар. релации между хронологичното време и глаголното време и поставяне на фокус върху изследвания от словенски учени (Bezdek, Perusek, Pinter, Skravec) – с. 93-147.

Предимство на съдържателно равнище. Действително книгата е успешен опит да се представят през локалното, словенския език и изследвания върху словенския език, базови понятия и категории. Спазени са принципите на академичната коректност. Същевременно се излиза извън удобното русло на познатите коловози на критичния прочит. Подзаглавието „Performativity before Austin“ не е реторична техника или маркетингов, или рекламен трик да се представи книга. Авторите установяват действително нови измерения и предефинират установени принципи, като едни от тях са свързани с *chronos, time, tense* – с. 5-33. Други теми, върху които поставям акцент, са перформативни изказвания (*performative utterance*) и псевдоперформативни изказвания (*pseudo-performative utterance*) – с. 160. Интерес от комуникативна, лингвистична и реторична гледна точка представляват анализите относно това както представляват действието, изпълнението, произнасянето, както и върху подготовката на реалното действие, говорене, произнасяне (*action*) и какво е подготвителен етап (*preparatory stage*) – с. 161-163.

Обобщавайки, налице са основания да се каже, че това е оригинално научно изследване, от една страна, а от друга – книгата е модел как се проучват понятия и категории на равнища концептуализация и реконцептуализация, обновяване на научното знание и установяване на приноси в научни полета на равнища науки, изследователски звена, учени и школи.

Ръкописът е представен на 10.05.2019.

Ръкописът е приет за онлайн публикуване на 20.05.2019.

Manuscript was submitted: 10.05.2019.

Accepted: 20.05.2019

Сп. „Реторика и комуникации“, бр. 40, юли 2019.

Rhetoric and Communications Journal, Issue 40, July 2019